

SÈRIE 1

La prova consta de 5 exercicis. Els exercicis 1 (Traducció) i 2 (Sintaxi) són comuns a les dues opcions. En canvi, per als exercicis 3 (Morfologia), 4 (Etimologia i lèxic) i 5 (Cultura), cal triar una de les dues opcions A o B (la mateixa per a tots tres).

1. Exercici de traducció

[3 punts]

Traduïu el text següent.

L'autor esmenta on es troba la ciutat d'Epidamne, qui són els seus veïns i qui la va colonitzar.

(Tucidides 1.24)

Ἐπίδαμνος ἐστὶ πόλις ἐν δεξιᾷ ἐσπλέοντι ἐς τὸν Ἴονιον κόλπον·
προσοικοῦσι δ' αὐτὴν Ταυλάντιοι βάρβαροι. ταύτην ἀπόκισαν μὲν
Κερκυραῖοι, ξυνώκισαν δὲ καὶ Κορινθίων τινες.

Ἐπίδαμνος, -ου = Epidamne
ἐσπλέοντι = εἰσπλέοντι
Ταυλάντιος, -α, -ον = taulanti (poble originari d'Il·líria)
ἀποικέω = colonitzar, fundar.
Κερκυραῖος, -α, -ον = corcirenc (de Corcira)
ξυνώκισαν de συνοικίζω
Κορίνθιος, -ου = corinti (de Corint)

Epidamne és una ciutat situada a la dreta per a qui entra navegant al golf jònic. Uns bàrbars taulantins en són veïns seus. La fundaren corcirencs però també la poblaren alguns corintis.

TOTAL 3.00

2. Exercici de sintaxi	[2 punts]
<p>A) Al text hi ha 4 verbs conjugats.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Copieu-los: <p>ἔστι προσοικοῦσι ἀπόκισαν ξυνώκισαν</p> <p style="text-align: right;">0.4</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dieu-ne el subjecte de cadascun: <p>Ἐπίδαμνός Ταυλάντιοι βάρβαροι Κερκυραῖοι Κορινθίων τινες</p> <p style="text-align: right;">0.4</p>	
<p>B) Al text hi ha un participi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Escriviu-lo. <p>ἔσπλέοντι</p> <p style="text-align: right;">0.4</p> <ul style="list-style-type: none"> • Escriviu el/els complement/s del participi i dieu de quin tipus és/són. <p>Només porta un complement:</p> <p>ἔς τὸν Ἴόνιον κόλπον: complement circumstancial direcció / meta / lloc. [també es pot acceptar si, a més, afegixen ἐν δεξιᾷ: complement circumstancial de lloc, tot i que és més complement del verb que del participi].</p> <p style="text-align: right;">0.4</p>	
<p>C) Dieu quina funció sintàctica fa ταύτην en el text i a quin substantiu es refereix.</p> <p>Fa de complement directe de ἀπόκισαν i refereix a Ἐπίδαμνος (admetem també πόλις) .</p> <p style="text-align: right;">0.4</p>	

TOTAL 2.0

Opció A**3. Exercici de morfologia****[1 punt]**

De les deu formes següents del verb παύω només dues NO són formes de participi. Encerceleu-les.

παύσας, παύσασι, παῦε, παύων, παύοντος, παύσαντος, ἔπαυον, παῦσαν, παύσοντος, παῦον.

0.5 CADA RESPOSTA CORRECTA
TOTAL 1.0

4. Exercici d'etimologia i lèxic**[2 punts]**

Digueu de quins dos ètims grecs deriven els següents mots en català:

Ex. filosofia	ὁ φίλος	ὁ σοφός
agorafòbia	ἡ ἀγορά	ὁ φόβος
pentagrama	πέντε	ἡ γράμμη
hecatombe	ἑκατόν	ὁ / ἡ βοῦς
tacòmetre	τὸ τάχος	τὸ μέτρον
ortopèdia	ὀρθός-ή-όν	ἡ παιδεία

0.2 + 0.2 CADA RESPOSTA ENCERTADA
TOTAL 2.0

5. Exercici de cultura [2 punts]

Marqueu a la casella corresponent si les següents afirmacions són vertaderes o falses (si marqueu "vertader" cal que siguin certs TOTS els aspectes que s'hi esmenten).		
	vertader	fals
a) Els vaixells grecs que van entrar a la badia de Roses i van fundar Empúries venien del nord.	X	
b) Plató era deixeble de Sòcrates i, al seu torn, mestre d'Aristòtil.	X	
c) A la <i>Iliada</i> el rei troià Príam ofereix un rescat a Aquil·les a canvi del cos del seu fill Hèctor.	X	
d) Abans de començar la lluita per a expulsar del palau d'Ítaca els pretendents, Odisseu va al camp a buscar el seu pare, però no l'hi troba.		X
e) Els especialistes dubten si l'estàtua masculina trobada a Empúries representa el déu Asclepi (Esculapi) o la divinitat d'origen egipci Serapis.	X	

0.4 CADA RESPOSTA CORRECTA.**TOTAL 2.0**

Opció B**3. Exercici de morfologia****[1 punt]**

Marqueu a la casella corresponent si les següents afirmacions són vertaderes o falses.

πολλοῦ	genitiu singular femení de πολύς, πολλή, πολύ	☐ sí ☒ X no
πόλεσι	datiu plural del substantiu πόλις, -εως	☒ X sí ☐ no
πόλου	genitiu singular del substantiu πόλος, -ου	☒ X sí ☐ no
πολύν	acusatiu singular del substantiu πόλις, -εως	☐ sí ☒ X no
πόλεις	nominatiu plural del substantiu πόλις, -εως	☒ X sí ☐ no

0.2 CADA RESPOSTA CORRECTA**TOTAL 1.0****4. Exercici d'etimologia i lèxic****[2 punts]**

Escriuiu dos mots en català o castellà que siguin derivats dels mots grecs següents:
Ex. ó λόγος : biòleg, astrologia

κατά	catàleg, catòlic, catàstrofe, cataracta, catacumba etc.
ὁ παῖς, παιδός	pedagogia, pedagògic, pediatria, pedòfil etc.
ἡ ψυχή, -ῆς	psicologia, psicòleg, psicoteràpia, psiquiatria, psicosi etc.
ὁ τόπος, -ου	topologia, tòpic, atòpic, topòleg, topònim etc.
μέγας, μεγάλη, μέγα	megalític, megalòpter, megabyte, megàfon, megalòman etc.

0.2 + 0.2 CADA RESPOSTA ENCERTADA**TOTAL 2.0**

5. Exercici de cultura [2 punts]

Llegiu el text següent, en què l'historiador Heròdot relata una versió del rapte d'Helena diferent d'aquella en la qual es basen els poemes homèrics

En el curs de la meua investigació, els sacerdots m'explicaren que l'afer d'Helena havia succeït així: Alexandre, després de raptar Helena, va salpar d'Esparta amb rumb a la seva pàtria, però, quan es trobava enmig de l'Egeu, vents contraris l'allunyaren vers el mar egipci i d'allí, com que les ràfegues no remetien, tocà Egipte i, a Egipte, abordà a la bocas del Nil que ara s'anomena *canòpica*.

(Heròdot, *Històries* 2.113)

Feu una redacció (entre 150 i 200 paraules) en què expliqueu les qüestions següents:

- la versió del rapte sobre la qual és construïda la *Iliada*
- les conseqüències d'aquell rapte
- el paper que té Helena a la *Iliada* (és a dir, alguns dels episodis en els quals intervé)

Helena, filla de Leda i Tindàreu o Zeus, era la dona de Menelau, rei d'Esparta. Considerada la dona més bella, va ser seduïda i raptada pel príncep troià Paris o Alexandre, quan s'hostejava al palau de Menelau. Això va ser possible gràcies a la intervenció de la deessa Afrodita, que va prometre al príncep troià l'amor d'Helena com a premi per haver resolt al seu favor el concurs de bellesa entre les deesses Atena i Hera. El rei espartà va exigir el retorn d'Helena però Paris s'hi negà, fet que va iniciar la guerra de Troia. Aquest conflicte bèl·lic entre aqueus, capitanejats per Agamèmnon, germà de Menelau, i troians i els seus aliats va durar deu anys i va culminar amb l'episodi del cavall de Troia i la destrucció de la ciutat.

A la *Iliada* Helena és un personatge important i ambivalent. Per una banda, és admirada i acceptada pels troians, tot i ser culpada dels mals de la ciutat. A l'obra protagonitza alguns episodis, com la *teicoscòpia*, en la que presenta els principals cabdills grecs a petició del rei Príam, o el seu enfrontament amb la deessa Afrodita després de la derrota de Paris en el duel singular amb Menelau.

TOTAL 2.0

SÈRIE 5

La prova consta de 5 exercicis. Els exercicis 1 (Traducció) i 2 (Sintaxi) són comuns a les dues opcions. En canvi, per als exercicis 3 (Morfologia), 4 (Etimologia i lèxic) i 5 (Cultura), cal triar una de les dues opcions A o B (la mateixa per a tots tres).

1. Exercici de traducció**[3 punts]**

Traduïu el text següent, on l'autor parla de com es va fortificar Atenes (Tucidides 1.93)

Τούτω τῷ τρόπῳ οἱ Ἀθηναῖοι τὴν πόλιν ἐτείχισαν ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ. καὶ δῆλη ἡ οἰκοδομία ἔτι καὶ νῦν ἐστὶν ὅτι κατὰ σπουδὴν ἐγένετο.

δῆλη de δῆλος, η, ον = visible, evident

ἔτι καὶ νῦν = fins i tot ara

ἢ σπουδή, ἦς = pressa

D'aquesta manera els atenesos van fortificar la ciutat en poc temps i fins i tot ara és evident que la construcció es va fer amb pressa.

2. Exercici de sintaxi	[2 punts]
<p>a) En el text hi ha una subordinada completiva.</p> <ul style="list-style-type: none">• Escriviu-la. <p>ὅτι κατὰ σπουδὴν ἐγένετο</p> <ul style="list-style-type: none">• Dieu-ne el nexa, el verb i el subjecte. <p>ὅτι: conjunció que fa de nexa ἐγένετο: V_{intr} ἡ οἰκοδομία: subjecte el·líptic</p>	
<p>b) En el text hi ha una forma del verb copulatiu εἰμί.</p> <ul style="list-style-type: none">• Indiqueu-ne<ul style="list-style-type: none">- el subjecte: ἡ οἰκοδομία- l'atribut: δήλη	
<p>c) En el text, a part de la locució adverbial ἔτι καὶ νῦν, hi ha 3 complements circumstancials.</p> <ul style="list-style-type: none">• Escriviu-los i dieu de quina mena és cadascun. Τούτῳ τῷ τρόπῳ: CCM ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ: CCT κατὰ σπουδὴν: CCM	

Opció A

3. Exercici de morfologia

[1 punt]

Escriuiu cada una de les formes següents del verb λέγω al costat de l'anàlisi morfològica que li correspongui:

λεγόμενα, εἰπεῖν, λεγόμεθα, εἶποντα, εἶπε

a) infinitiu aorist, veu activa.	εἰπεῖν
b) 3 ^a persona del singular de l'aorist d'indicatiu, veu activa.	εἶπε
c) 1 ^a persona del plural, present d'indicatiu, veu mitjana.	λεγόμεθα
d) nominatiu i acusatiu neutre plural, participi present, veu mitjana.	λεγόμενα
e) acusatiu singular masculí, participi aorist, veu activa.	εἶποντα

4. Exercici d'etimologia i lèxic

[2 punts]

Digueu de quins dos ètims grecs deriven els següents mots en català:

Ex. filosofia	ὁ φίλος	σοφός
neolític	νέος -α -ον	λίθος -ου
odontòleg	ὀδούς -όντος	λόγος -ου / λέγω
glucèmia	γλυκός -εἶα -ύ	αἷμα -ατος
pediatre	παῖς παιδός	ιατρός -οῦ
hipòdrom	ἵππος -ου	δρόμος -ου

5. Exercici de cultura [2 punts]

Marqueu a la casella corresponent si les següents afirmacions són vertaderes o falses (si marqueu "vertader" cal que siguin certs TOTS els aspectes esmentats a cadascuna).		
	vertader	fals
a) Segons el mite, Prometeu va robar el foc als déus per donar-lo als homes; Zeus el va castigar encadenant-lo a una roca i enviant-li un àguila que li anava devorant el fetge.	x	
b) A l' <i>Odissea</i> , Ulisses baixa a l'Hades on consulta l'endeví Tirèsias sobre si s'ha de quedar amb la maga Circe o tornar a Ítaca.		x
c) Les ruïnes d'Empúries, prop de Tarragona, conserven vestigis grecs i romans.		x
d) La deessa protectora d'Atenes és Hera, esposa de Zeus.		x
e) La batalla de Marató va enfrontar grecs i perses, i fou la primera victòria dels grecs davant l'exèrcit dels bàrbars.	x	

Opció B

3. Exercici de morfologia

[1 punt]

Marqueu a la casella corresponent si les següents afirmacions són vertaderes o falses (si marqueu "vertader" cal que siguin certs TOTS els aspectes esmentats a cadascuna).

	vertader	fals
a) ὑμᾶς és acusatiu del plural del pronom personal de segona persona.	x	
b) ἐφυλάξατε és segona persona del plural del futur d'indicatiu actiu del verb φυλάττω.		x
c) τείχη és nominatiu i acusatiu plural neutre de τεῖχος, τείχους.	x	
d) ὀπλῖται és nominatiu plural de ὀπλίτης, ὀπλίτου.	x	
e) πόλεως és un adverbi format a partir del adjectiu πολύς, πολλή, πολύ.		x

4. Exercici d'etimologia i lèxic

[2 punts]

Escriuiu dos mots en català o castellà que siguin derivats dels mots grecs següents:
Ex. ὁ νόμος : agrònom, astronomia

περί	perifèria	perímetre
ἡ ψυχή, ἦς	psicologia	psíquic
ὀλιγος, η, ον	oligopoli	oligoelement
ὁ λόγος, ου	filòleg	logopèdia
ἡ κεφαλή	cefalea	encèfal

5. Exercici de cultura [2 punts]

Llegiu el text següent i, en no més de 30-40 paraules cadascuna, contesteu les preguntes que s'hi refereixen:

“Ens regim per un sistema polític que en res ha d'envejar les institucions dels estats veïns, més aviat som model per a alguns, i no imitem ningú. Pel que fa al seu nom, n'hi diem democràcia, ja que governem no per a uns pocs sinó per a la majoria, i tots gaudeixen d'igualtat de drets, malgrat les diferències personals”. (Tucídides 2.37)

a) Aquestes paraules són pronunciades per Pèricles. Qui era? Com va morir?

Pèricles fou un estrateg i polític atenès que va governar Atenes en el moment del seu màxim esplendor, al s. V aC, sota el règim democràtic. Va morir el 430 aC víctima de la pesta que assolava la ciutat.

b) De quin lloc està parlant? Quins altres sistemes polítics hi havia a altres ciutats gregues?

Està parlant d'Atenes, que liderava la lliga àtico-dèlica. Però la democràcia no era el règim polític de totes les polis gregues. A Esparta hi havia una oligarquia, i en altres ciutats del món grec hi havia també tiranies.

c) Quin conflicte bèl·lic va enfrontar les ciutats gregues? Quins van ser els principals bàndols enfrontats i per què?

El conflicte que va enfrontar les dues ciutats més importants de Grècia, Atenes i Esparta, s'anomena Guerra del Peloponès. S'enfrontaren per l'hegemonia sobre les polis gregues i ambdós van comptar amb l'aliança d'altres polis.

d) Com va acabar aquest conflicte bèl·lic? Quins van ser els vencedors i quins els vençuts?

Les Guerres del Peloponès es van acabar amb la capitulació d'Atenes el 404 aC després de la seva derrota a Egospòtamos. Els Espartans van imposar dures condicions als Atenesos, entre les quals hi havia la pèrdua de la seva flota, la destrucció de les seves muralles i la imposició d'un govern oligàrquic. Tanmateix, l'hegemonia Espartana va durar molt poc

e) Descriu breument les diferències entre la democràcia de la que parla Pèricles i les democràcies actuals.

La diferència més important entre la democràcia atenesa i les actuals és que aquella era una democràcia directa, on participaven activament en les tasques polítiques tots els ciutadans atenesos. Les democràcies actuals són representatives, de manera que els ciutadans dipositen el seu vot per triar uns representants que prenen decisions per ells i les executen.